



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-106(3)/15/AgŁ

Warszawa, 8 stycznia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/2/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Danuty Brzozowskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Danuta Brzozowska – „DANUTA” w Rzgowie, od decyzji Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi nr 128/KJ-ŻG/2015 z dnia 16 listopada 2015 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.61.2015), złożonego wobec części pierwszej ww. decyzji, to jest dotyczącej wymierzonej ww. przedsiębiorcy, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), kary pieniężnej w wysokości: 1 500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej partii ryby mrożonej oferowanej bez opakowań o łącznej wartości 82,80 zł – utrzymuje w mocy zaskarżoną część pierwszą ww. decyzji.

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 10-13 marca 2015 r., przez inspektorów reprezentujących Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Łodzi, zwanego dalej „Łódzkim WIIH”, w sklepie zlokalizowanym w Rzgowie przy Pl. 500-lecia 20, należącym do przedsiębiorcy Danuty Brzozowskiej, prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą Danuta Brzozowska – „DANUTA” w Rzgowie, zakwestionowano sposób oznakowania dziesięciu partii mrożonych produktów rybołówstwa oferowanych bez opakowań o łącznej wartości 883,20 zł, tj.:

- 1) jednej partii ryby mrożonej w ilości 4,60 kg o łącznej wartości 82,80 zł (18,0 zł/kg), zadeklarowanej w miejscu sprzedaży na wywieszce zamieszczonej bezpośrednio przy danym produkcie jako „filet sola glaz. 25 %” oraz w cenniku zawieszonym na ladzie chłodniczej jako „sola żółtopłetwa filet mr.”, a na opakowaniu zbiorczym jako „limanda żółtopłetwa filety b/s (z łac. *Limanda aspera*)” – mrożone indywidualnie, bez skóry,

glazurowane (max. 25 % glazury), masa netto 5 kg (z glazurą) i 3,75 kg (bez glazury), skład: filet z ryby 75 %, woda 25 %, stabilizator E 451, produkt głęboko mrożony, pochodzenie: złowione w morzu, obszar połowu: FAO 67, kraj pochodzenia: Chiny, data minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed: 20/01/2016” i nr partii produkcyjnej „137”, importer/dystrybutor: TRITON POLAND Sp. z o.o. ul. Polska 20, 81-339 Gdynia, zakupionej na podstawie faktury VAT nr 5792/ZJ/03/2015 z 10 marca 2015 r. (w ilości 5 kg, opisaney jako „mr. filet z soli (z łac. *Limanda aspera*)”), z uwagi na podanie w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej tego produktu i w cenniku nieprawdziwej nazwy produktu (tj. odpowiednio: „filet sola glaz. 25 %” i „sola żółtopłetwa filet mr.”, podczas gdy na podstawie okazanej w toku kontroli etykiety opakowania zbiorczego ustalono, że przedmiotowa ryba to nie „sola”, tylko „limanda żółtopłetwa”). Taki sposób oznakowania produktu, zdaniem Łódzkiego WIIH, wprowadzał konsumenta finalnego w błąd, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności, co do jego charakteru i rodzaju, co stanowiło naruszenie treści art. 7 ust. 1 lit. a) oraz ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 s. 18 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1169/2011”. W świetle powyższych ustaleń, Łódzki WIIH uznał, że produkt ten jest artykułem rolno-spożywczym zafałszowanym, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b) ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, gdyż w jego oznakowaniu podano nazwę produktu niezgodną z prawdą. Ponadto, dla ww. produktu ustalono, że w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej tego produktu lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu (w tym przypadku w cenniku) nie podano nazwy albo imienia i nazwiska producenta oraz wykazu składników, co było niezgodne z treścią § 19 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych” (przy czym brak wykazu składników organ pierwszej instancji ustalił na etapie postępowania administracyjnego i nie ujawnił tego na etapie postępowania kontrolnego);

- 2) dziewięciu partii mrożonych produktów rybołówstwa (tj. ośmiu partii ryb i jednej partii przetworu rybnego) o łącznej wartości 800,40 zł, zadeklarowanych w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego produktu i w cenniku, odpowiednio jako:
 - „panga” i „panga filet mr.” – w ilości 3,5 kg (12,00 zł/kg),

- „polędwice z mintaja 20 % glazury” i „polędwice z mintaja” – w ilości 2,8 kg (15,00 zł/kg),
- „filet morszczuk” i „morszczuk filet mr.” – w ilości 2,3 kg (25,00 zł/kg),
- „kostka mintaj” i „mintaj kostka mr.” – w ilości 0,85 kg (13,00 zł/kg),
- „filet mintaj” i „mintaj filet mr.” – w ilości 1,9 kg (25,00 zł/kg),
- „filet miruna ze skórą” i „miruna ze skórą filet mr.” – w ilości 8,1 kg (19,50 zł/kg),
- „filet dorsza” i „dorsz atlant. filet mr.” – w ilości 6,2 kg (37,00 zł/kg),
- „polędwice dorsza” i „dorsz atlant. pol. mr.” – w ilości 4,5 kg (37,00 zł/kg),
- „paluszki panierowane z fi” i „paluszki panier. z fileta mr.” – w ilości 3,1 kg (15,00 zł/kg),

z uwagi na naruszenie przepisów § 19 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 5 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, art. 17 ust. 1 i 5 oraz ust. 1 części A załącznika VI do rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, art. 44 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, art. 35 ust. 1 lit. a), b), c) i e) oraz ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. U. UE L 354 z 28.12.2013 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (UE) nr 1379/2013”, w związku z nieprawidłowym ich oznakowaniem w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego produktu lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

Powyższe ustalenia udokumentowano w protokole kontroli z 13 marca 2015 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.61.2015), w tym w załączniku nr 1 do tego protokołu (jako zestawieniu ocenianych produktów) oraz na wydrukach zdjęć przedstawiających sposób ich oznakowania.

W związku ze stwierdzonymi niezgodnościami, pismem z 15 października 2015 r., Łódzki WIIH zawiadomił ww. przedsiębiorcę, zwanego dalej również „stroną”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o jakości handlowej, kar pieniężnych za wprowadzenie do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii ryby mrożonej oraz nieodpowiadających jakości handlowej dziewięciu ww. partii mrożonych produktów rybołówstwa, informując przy tym o przysługującym jej prawie do zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów. Ponadto, w piśmie tym wezwał ją do przesłania informacji o wielkości obrotów i przychodu za rok 2014.

Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień, natomiast żądane informacje przekazała do Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi 15 października 2015 r., w postaci zeznania podatkowego za rok 2014 (PIT-36 L i PIT/B).

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 128/KJ-ŻG/2015 z dnia 16 listopada 2015 r. (doręczoną stronie 18 listopada 2015 r.), Łódzki WIIH wymierzył stronie, na podstawie:

- art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 1 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii ryby mrożonej (część pierwsza ww. decyzji);
- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 800 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej dziewięciu ww. partii mrożonych produktów rybołówstwa (część druga ww. decyzji).

Pismem z 26 listopada 2015 r. (nadanym w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego 27 listopada 2015 r.), strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od części pierwszej ww. decyzji, to jest dotyczącej wymierzenia kary pieniężnej w wysokości 1 500 zł. Strona podniosła, że nie czuje się winna stawianych jej zarzutów odnośnie wprowadzenia do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii ryby mrożonej, w tym rażącego naruszenia interesów konsumentów, poprzez posłużenie się nazwą „sola” zamiast „limanda żółtopłetwa” (czyli podmianę asortymentową i celowe działanie). Wyjaśniła, że produkt ten zakupiła jako „sola”, na podstawie faktury VAT nr 5792/ZJ/03/2015 z 10 marca 2015 r. (dołączonej do odwołania), gdzie widniała taka nazwa. Strona stara się wykazać, że prowadzi działalność gospodarczą w dobrej wierze i w sposób uczciwy.

Pismem z 15 grudnia 2015 r., Prezes UOKiK powiadomił stronę, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także do wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Strona nie skorzystała z przysługujących jej uprawnień.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.2.2002 s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W świetle art. 8 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej – importer danego środka na rynek Unii Europejskiej. Jak wynika z tego artykułu, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji

na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2), a bez uszczerbku dla tego przepisu, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (ust. 5).

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Pojęcie jakości handlowej zostało zdefiniowane w art. 3 pkt 5 tej ustawy, jako cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Zgodnie z zasadą ogólnego informowania, określoną w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać konsumenta finalnego w błąd, w szczególności, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności, co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji (ust. 1 lit. a), a także informacje te muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta (ust. 2).

Wymagania w zakresie oznakowania w miejscu sprzedaży produktów oferowanych bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży zostały określone w § 19 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, w związku z art. 44 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, a także w art. 35 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013.

Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, dla środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się m.in.:

- nazwę środka spożywczego wskazaną w sposób określony w art. 17 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 (pkt 1);
- nazwę albo imię i nazwisko producenta (pkt 2);
- wykaz składników – zgodnie z art. 18-20 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia (pkt 3);
- dla mrożonych glazurowanych produktów rybołówstwa – dodatkowo informację dotyczącą ilościowej zawartości glazury lub ryby w tych produktach (pkt 5);

a ponadto w świetle ust. 2 tego paragrafu, ww. informacje podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, nazwa środka spożywczego jest to nazwa przewidziana w przepisach (tj. w przepisach unijnych, a przy ich braku – w przepisach krajowych, zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. n).

Zgodnie z art. 35 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1379/2013, bez uszczerbku dla rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 produkty rybołówstwa i akwakultury, o których mowa w lit. a-c) i e) załącznika I (czyli m.in. ryby zamrożone, filety rybne i pozostałe mięso rybnie zamrożone), podlegające obrotowi w Unii Europejskiej, niezależnie od ich pochodzenia lub metody obrotu nimi, mogą być oferowane do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładowi żywienia zbiorowego tylko wtedy, gdy odpowiednie oznaczenie lub etykietowanie zawiera m.in.:

- handlowe oznaczenie gatunku ryby i jego nazwę systematyczną (naukową) (lit. a);
- metodę produkcji, w szczególności następujące sformułowania: „... złowione ...” lub „... złowione w wodach śródlądowych ...” lub „... wyhodowane ...” (lit. b);
- obszar, na którym produkt został złowiony lub wyhodowany, oraz kategorię narzędzia połowowego używanego do połowów (lit. c);
- datę minimalnej trwałości, w stosownych przypadkach (lit. e);

a ponadto w świetle ust. 2 tego artykułu, dla nieopakowanych produktów rybołówstwa i akwakultury, ww. informacje mogą być dostarczane w przypadku sprzedaży detalicznej za pomocą informacji handlowych, takich jak tablice ogłoszeniowe lub plakaty. Z art. 37 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia wynika, że do celów art. 35 ust. 1 państwa członkowskie sporządzają i publikują wykaz oznaczeń handlowych zaakceptowanych na ich terytorium wraz z ich nazwami systematycznymi. Wykaz ten obejmuje oznaczenie handlowe, w tym: nazwę gatunku w języku urzędowym danego państwa członkowskiego (i); w stosownych przypadkach, każdą inną nazwę lub nazwy zaakceptowane lub dopuszczone lokalnie lub regionalnie (ii). W Polsce został on wprowadzony na mocy art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1389 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o organizacji rynku rybnego”. Dodać należy, że w wykazie oznaczeń handlowych gatunków ryb oraz wodnych bezkręgowców wprowadzanych do obrotu na rynek polski, o którym mowa w ww. przepisach, opublikowanym w formie wykazu na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (w zakładce: *BIP / Rejestry i Wykazy / Wykazy oraz Informacje branżowe / Rybactwo / Rynek i przetwórstwo rybne*), wymieniono m.in. ryby z gatunku: „limanda żółtopłetwa (z łac. *Limanda aspera*)” (pkt 84) i „sola (z łac. *Solea spp.*)” (pkt 196).

Artykuł rolno-spożywczy zafałszowany, jak wynika z art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej, to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli:

- dokonano zabiegów, które zmieniły lub ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd produktu zgodnego z przepisami dotyczącymi jakości handlowej (lit. a);

- w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych albo niezgodną z prawdą (lit. b);
- w oznakowaniu podano niezgodne z prawdą dane w zakresie składu, pochodzenia, terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, zawartości netto lub klasy jakości handlowej (lit. c).

Każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze zafałszowane, w świetle art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na mocy art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (w brzmieniu obowiązującym w dniu orzekania przez organ drugiej instancji), uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w sklepie należącym do strony przez inspektorów reprezentujących Łódzkiego WIIH, stwierdzono m.in., że wprowadzona do obrotu jedna ww. partia ryby mrożonej o łącznej wartości 82,80 zł, oznaczona była w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej tego produktu i w cenniku nieprawdziwą nazwą produktu (tj. odpowiednio: „filet sola glaz. 25 %” i „sola żółtopłetwa filet mr.”, podczas gdy na podstawie okazanej w toku kontroli etykiety opakowania zbiorczego ustalono, że przedmiotowa ryba to nie „sola”, tylko „limanda żółtopłetwa”). Ponadto ustalono, że w miejscu sprzedaży na wywieszce przy tym produkcie i w cenniku nie podano nazwy albo imienia i nazwiska producenta, a w toku postępowania administracyjnego – dodatkowo, że w miejscu sprzedaży brakowało wykazu składników.

Biorąc powyższe pod uwagę, organ pierwszej instancji uznał, że wprowadzona do obrotu przedmiotowa ryba, z uwagi na podanie w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej tego produktu i w cenniku nieprawdziwej nazwy produktu jest artykułem rolno-spożywczym zafałszowanym, w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b) ustawy o jakości handlowej – co jego zdaniem nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy.

Jak wynika z art. 40a ust. 4 ustawy o jakości handlowej, kary pieniężne, o których mowa w ust. 1-3 tego artykułu, wymierza w drodze decyzji, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzania kontroli wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej.

Wobec powyższego, Łódzki WIIH w drodze decyzji nr 128/KJ-ŻG/2015 z dnia 16 listopada 2015 r. część pierwsza wymierzył karę pieniężną w wysokości 1 500 zł Danucie Brzozowskiej – „DANUTA” w Rzgowie, tj. przedsiębiorcy, który wprowadził do obrotu przedmiotowy produkt.

Odwołując się od tej części decyzji, na mocy której stronie wymierzono karę pieniężną w wysokości 1 500 zł, strona podniosła, że nie czuje się winna stawianych jej

zarzutów odnośnie wprowadzenia do obrotu zafalszowanej jednej ww. partii ryby mrożonej, w tym rażącego naruszenia interesów konsumentów, poprzez posłużenie się nazwą „sola” zamiast „limanda żółtopłetwa” (czyli podmianę asortymentową i celowe działanie). Zwróciła uwagę, że produkt ten zakupiła jako „sola”, na podstawie faktury VAT nr 5792/ZJ/03/2015 z 10 marca 2015 r. (dołączonej do odwołania), gdzie widniała taka nazwa. Strona stara się wykazać, że prowadzi działalność gospodarczą w dobrej wierze i w sposób uczciwy.

Odnosząc się do powyższych zarzutów, należy zauważyć, że podstawą faktyczną do wydania zaskarżonej decyzji były ustalenia kontroli opisane w protokole kontroli, w tym w załączniku nr 1 do tego protokołu, a także na wydrukach zdjęć przedstawiających sposób ich oznakowania, zarówno w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego produktu lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu (w tym przypadku w cenniku), jak i na okazanych podczas kontroli etykietach opakowań zbiorczych oraz dowodach zakupu (fakturach), z których wynika jednoznacznie, że przedmiotowa ryba to „limanda żółtopłetwa”, a nie – jak podano w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej tego produktu i w cenniku – „sola”. Produkt ten został zakupiony w opakowaniu zbiorczym, na podstawie faktury VAT nr 5792/ZJ/03/2015 z 10 marca 2015 r. (dołączonych do akt sprawy). Na opakowaniu zbiorczym został on opisany m.in. jako „limanda żółtopłetwa filety b/s (z łac. *Limanda aspera*)”, a na ww. fakturze jako „mr. filet z soli (z łac. *Limanda aspera*)”.

Należy podkreślić, że obowiązujące regulacje wprost definiują pojęcie artykułu rolno-spożywczego zafalszowanego. W przytoczonej powyżej treści art. 3 pkt 10 ustawy o jakości handlowej podano przykładowe wyliczenie okoliczności warunkujących uznanie artykułu rolno-spożywczego za zafalszowany, naruszającego interesy konsumentów w sposób istotny, co w konsekwencji wpływa na zakres odpowiedzialności podmiotu wprowadzającego dany produkt do obrotu. W szczególności zafalszowanie może polegać na podaniu nazwy produktu niezgodnej z prawdą – w niniejszej sprawie na podaniu w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego produktu i w cenniku nazwy produktu niezgodnej z deklaracją na etykiecie opakowania zbiorczego. Dodać należy, że w wykazie oznaczeń handlowych gatunków ryb oraz wodnych bezkręgowców wprowadzanych do obrotu na rynek polski (zawierającym nazwę handlową w języku polskim, nazwę naukową w języku łacińskim i kod FAO alfa-3), o którym mowa w art. 37 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1379/2013 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o organizacji rynku rybnego, „limanda żółtopłetwa (z łac. *Limanda aspera*)” (pkt 84) i „sola (z łac. *Solea spp.*)” (pkt 196) zostały wymienione jako dwa różne gatunki ryb i w taki też sposób powinny być rozróżniane na rynku polskim i oferowane konsumentom.

Informacje na temat żywności, zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a) oraz ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1169/2011, nie mogą wprowadzać konsumenta finalnego w błąd, w szczególności, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności, co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji, jak również informacje te muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta. Nazwa środka spożywczego, w świetle art. 17 ust. 1 tego rozporządzenia, jest to nazwa przewidziana w przepisach (tj. w przepisach unijnych, a przy ich braku – w przepisach

krajowych). W przypadku braku takiej nazwy nazwą środka spożywczego jest jego nazwa zwyczajowa, a jeśli nazwa zwyczajowa nie istnieje lub nie jest stosowana, stosuje się jego nazwę opisową tego środka spożywczego.

Zdaniem Prezesa UOKiK, dyspozycja art. 3 pkt 10 lit. b) ustawy o jakości handlowej została spełniona w niniejszej sprawie i wprowadzenie do obrotu przez stronę przedmiotowej ryby o nazwie „sola”, która w rzeczywistości – zgodnie z deklaracją na etykiecie opakowania zbiorczego – nią nie była, wprowadzało konsumentów finalnych w błąd, co do charakteru i rodzaju produktu oraz w sposób istotny naruszało ich interesy, gdyż otrzymywali oni inny produkt, niż sugerowała jego nazwa, a więc pozbawieni byli oni także możliwości dokonania świadomego wyboru. Zatem, wbrew przekonaniu strony, posłużenie się nazwą „sola” zamiast „limanda żółtopłetwa”, świadczyło o podminaniu asortymentowej i o czynie w rażący sposób naruszającym interesy konsumentów, zważywszy na rynkowe wysokie ceny soli, kilkakrotnie przewyższające ceny limandy żółtopłetwej (według wiedzy powszechnie znanej).

Tym samym, należy stwierdzić, że organ pierwszej instancji dokonał prawidłowej kwalifikacji czynu, polegającego na wprowadzeniu do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii ryby mrożonej.

W kwestii wprowadzania do obrotu zafałszowanych artykułów rolno-spożywczych, ustawa o jakości handlowej stanowi w art. 40a ust. 1 pkt 4, że każdy, kto dopuszcza się tego czynu, podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł. Dodać należy, że pojęcie obrotu zostało wyjaśnione w art. 3 pkt 4 tej ustawy, jako czynności w rozumieniu art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, w którym wprowadzenie na rynek, zgodnie z zawartą w tym przepisie definicją oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania. W rozumieniu tych przepisów, strona – co nie jest przez nią kwestionowane – wskazany w decyzji organu pierwszej instancji przedmiotowy produkt posiadała w celu sprzedaży, a więc wprowadziła do obrotu, co skutkowało wymierzeniem jej kary pieniężnej, stosownie do nakazu wynikającego z art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej. Nie ma przy tym znaczenia – wbrew przekonaniu strony – czy zafałszowany produkt został wprowadzony do obrotu w wyniku celowego działania, czy też nie, gdyż nie jest to przesłanką do odstąpienia od wymierzenia kary w ogóle (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 października 2011 r. sygn. akt VI SA/Wa 1371/11).

Należy także zwrócić uwagę, że obowiązek zapewnienia prawidłowego oznakowania przedmiotowej ryby oferowanej bez opakowań spoczywał wyłącznie na stronie. Strona jako profesjonalista na rynku powinna znać i stosować przepisy związane z wykonywaną przez nią działalnością. Nie ulega także wątpliwości, że w czasie kontroli dysponowała ona wszystkimi wymaganymi informacjami na temat tego produktu. Pomimo iż na ww. fakturze produkt ten opisano jako „mr. filet z soli (z łac. *Limanda aspera*)”, to obowiązkiem strony było podanie w jego oznakowaniu (tj. w miejscu sprzedaży na wywieszce przy tym produkcie i w cenniku)

nazwy produktu zgodnej z prawdą. Strona miała możliwość zweryfikowania tej informacji, gdyż posiadała etykietę opakowania zbiorczego, na której wyraźnie wskazano, że była to „limanda żółtopłetwa”, a nie „sola”, niemniej jednak tego nie uczyniła i przez to wprowadziła do obrotu limandę żółtopłetwą pod nazwą „sola”.

Tym samym, należy stwierdzić, że organ pierwszej instancji prawidłowo i zgodnie z prawem uznał, iż odpowiedzialność za wprowadzenie do obrotu zafałszowanej jednej ww. partii ryby mrożonej ponosi strona, a więc wymierzenie jej kary z tego tytułu było zasadne.

Biorąc pod uwagę, że od 30 listopada 2015 r. obowiązuje nowe brzmienie przepisu art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, w którym wymieniono przesłanki mające wpływ na wysokości kary pieniężnej, określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 tej ustawy, na podstawie zebranego w aktach sprawy materiału dowodowego, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

- oceniając stopień szkodliwości czynu, polegającego na wprowadzeniu do obrotu przez stronę zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego, należy uwzględnić, że stwierdzona nieprawidłowość, polegająca na podaniu w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej tego produktu i w cenniku nieprawdziwej nazwy produktu, wprowadzała konsumentów finalnych w błąd, co do charakteru i rodzaju produktu oraz naruszała w sposób istotny ich interesy, uniemożliwiając im dokonywanie właściwego wyboru produktu, zgodnego z ich oczekiwaniami. Jak słusznie zauważył organ pierwszej instancji, zastosowanie nazwy produktu niezgodnej z prawdą świadczyło o podmiocie asortymentowej. Posłużenie się nazwą ryby o ustalonej renomie, jaką jest „sola”, miało na celu podkreślenie lepszej jakości oferowanego produktu, a przez to wpływało na atrakcyjność oferty i stanowiło zachętę do jego zakupu. Jednym z podstawowych praw konsumentów jest prawo do bezpieczeństwa ekonomicznego i zdrowotnego, którego częścią składową jest możliwość podejmowania świadomych decyzji dotyczących zakupu produktu, a w niniejszej sprawie wprowadzenie do obrotu zafałszowanego artykułu rolno-spożywczego uniemożliwiało konsumentom dokonywanie wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością, opartego na wiedzy i przekonaniu, albowiem dopiero rzetelna informacja o produkcie daje podstawy do świadomego wyboru produktu;
- oceniając zakres naruszenia, należy uwzględnić, że stwierdzona niezgodność wskazywała na istotne naruszenie wymagań jakości handlowej, przede wszystkim z punktu widzenia interesów i praw konsumentów. Jak słusznie podkreślił organ pierwszej instancji, rzetelna informacja o nazwie produktu jest jednym z głównych elementów oznakowania. Strona naruszyła unijne i krajowe prawo w zakresie rzetelnego informowania konsumentów o nazwie oferowanego im produktu;
- oceniając dotychczasową działalność tego podmiotu, należy wziąć pod uwagę, że strona w okresie ostatnich 24 miesięcy po raz pierwszy naruszyła przepisy o jakości handlowej;
- oceniając wielkość obrotów oraz przychodu tego podmiotu, należy uwzględnić, że strona przedłożyła żądane informacje za rok 2014 i została zakwalifikowana, zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.), do grupy mikroprzedsiębiorców;

- oceniając wartość kontrolowanego artykułu rolno-spożywczego, należy uwzględnić, że strona nie zapewniła rzetelnej informacji o nazwie produktu dla jednej ww. partii ryby mrożonej, a jej wartość w dniu kontroli stanowiła kwotę 82,80 zł (18,0 zł/kg).

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki, jakimi należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, określonej w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, były podstawą do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 1 500 zł, ustalonej przez organ pierwszej instancji. Kara ta mieści się w granicach ustawowych oraz stanowi [...] % przychodu strony za rok 2014, podczas gdy organ pierwszej instancji był uprawniony do wymierzenia tej kary w wysokości od 1 000 zł do [...] zł.

Jak stanowi art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona stronie kara będzie właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie produkty odpowiadające jakości handlowej (w tym bez cech zafałszowania), a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Ponadto, spełni ona swoją funkcję prewencyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, przede wszystkim z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności w zakresie zapewnienia rzetelnej informacji o nazwie produktu.

Podsumowując powyższe, należy stwierdzić, że w przedstawionym stanie faktycznym, wymierzenie stronie kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 4 ustawy o jakości handlowej, jak i ustalenie jej wysokości, należy uznać za prawidłowe i zgodne z prawem.

Stosownie do art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Łodzi w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 Kpa, organ odwoławczy posiada kompetencje do wydania decyzji, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270 z późn.

zm.), od niniejszej decyzji przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.).

Z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski

Otrzymują:

1. Danuta Brzozowska
pl. 500-lecia 20
950- 30 Rzgów
2. Łódzki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Łodzi
3. a/a